

Gminy zawyżają opłaty za śmieci

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: sobota, 14, listopad 2020 09:57

Patrycja Grebla-Tarasek

Odsłony: 618

Obywatele skarżą się do Rzecznika Praw Obywatelskich na gwałtownie rosnące koszty wywozu śmieci, a także na to, że gminy ustalają opłaty śmieciowe w różny sposób. Osoby w podobnej sytuacji mogą raz płacić więcej a raz mniej w zależności od miejsca zamieszkania. Po zbadaniu uchwał „śmieciowych” rad gmin Rzecznik doszedł do wniosku, że zostały one przyjęte z naruszeniem konstytucyjnej zasady równości podatkowej, a także prawa unijnego. Zdaniem Rzecznika szczególnie niesprawiedliwa jest opłata uzależniona od wielkości lokalu, bo nieproporcjonalnie obciąża ona osoby samotne.

O sposobie obliczania opłat za śmieci decydują gminy na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Opłatę za śmieci można uzależnić od: liczby osób w domu, ilości zużywanej wody, powierzchni lokalu mieszkalnego lub może też być opłata od gospodarstwa domowego.

Niezależnie od wyboru metody, wysokość opłat może zostać zróżnicowana w zależności od: powierzchni lokalu mieszkalnego, liczby mieszkańców zamieszkujących nieruchomość, odbierania odpadów z terenów wiejskich lub miejskich, a także od rodzaju zabudowy. Do tego takie kryteria można łączyć.

Ustawodawca nie wskazał wytycznych, czy wskazań, jakimi rady gmin mają się kierować przy wyborze metody określania wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Nie oznacza to wszakże, że rady gmin dysponują pełną dowolnością w wyborze metody.

Przeciwnie, jest ona ograniczona przepisami prawa unijnego, a także konstytucyjną zasadą równości daninowej. W opinii RPO przepisy te są powszechnie pomijane przez gminy, które koncentrują się na zapewnieniu stabilnego finansowania systemowi gospodarowania odpadami komunalnymi.

Sprawiedliwość daninowa oznacza, że nie można różnicować zasad opodatkowania obywateli znajdujących się w tej samej sytuacji faktycznej. Daniny mogą być różne, jeśli różna jest sytuacja obciążonych nimi obywateli.

W ocenie Rzecznika, stosowanie przez część samorządów w sposób samoistny, metoda obliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi uzależniona od powierzchni lokalu, narusza konstytucyjną zasadę równości daninowej, a także unijną zasadę mówiącą, że to zanieczyszczający płaci. Metoda ta prowadzi bowiem w sposób oczywisty do nieproporcjonalnie wysokiego obciążenia kosztami funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi osób samotnych.

W związku z powyższym RPO zwrócił się do Ministra Środowiska i Klimatu w niniejszej sprawie o udzielenie informacji o podejmowanych przez resort działaniach w celu powstrzymania znaczącego wzrostu opłat za odpady.

Źródło: [RPO](#)